

Årsredovisning 2020

Polarforskningssekretariatets årsredovisning 2020

2021-02-18

Dnr 2021-29

Fastställt genom beslut nr V03-2021

**POLARFORSKNINGS
SEKRETARIATET**
SWEDISH POLAR RESEARCH SECRETARIAT

Innehållsförteckning

Polaråret 2020 – direktören har ordet	4
Om årsredovisningen	7
Myndighetens uppgift, ledning och organisation	7
Särskilda återrapporteringskrav	7
Resultatredovisningens struktur	7
Om resultatindikatorer.....	7
Resultatredovisning	8
Intäkter och kostnader	8
Anslag.....	8
Avgifter och bidrag	9
Kostnader för verksamhetens prestationer	11
Planering av polarforskning.....	12
Unga forskare.....	12
Följa nationell och internationell forskning och utveckling	13
Vetenskapligt rådgivande grupper	13
Samverkan med forskningsfinansiärer	14
Polarforum	14
Tillhandahållande av forskningsdata	14
Polarbibliografi	15
Resultatindikatorer för uppgifterna under avsnittet planering av polarforskning.....	16
Forskningsinfrastruktur.....	17
Kostnader för forskningsinfrastruktur	17
Infrastruktur, gemensam	18
Fartygsbaserade forskningsplattformar – isbrytaren Oden.....	18
Landbaserade forskningsplattformar – Wasa och Svea.....	19
Landbaserade forskningsplattformar – Abisko naturvetenskapliga station.....	19
Resultatindikatorer för uppgifterna inom forskningsinfrastruktur	21
Forskningsexpeditioner	23
Kostnader	23
SWEDARP 2019/20 samt 2020/21.....	24
SWEDARCTIC 2020	25
Uppdragsverksamhet/tjänsteexport	26
Resultatindikatorer för forskningsexpeditioner	26
Internationellt samarbete	28

Arktis	28
Antarktis.....	29
Samarbeten inom EU	30
Miljö	31
Miljöarbete	31
Tillstånd att vistas i Antarktis	32
Resultatindikatorer för miljö	33
Kommunikation.....	33
Webbplatser och sociala medier	33
Nyhetsbrev och presskontakter	34
Resultatindikatorer för kommunikation	34
Jämställdhet	35
Kompetensförsörjning	35
Praktik i staten	36
Bilaga 1 Kostnader för expeditioner 2018-2020	37
SWEDARP	37
SWEDARCTIC	37
Bilaga 2 Verksamhetens intäkter per prestation	38
Resultaträkning	39
Balansräkning.....	40
Anslagsredovisning	42
Tilläggsupplysningar och noter	43
Sammanställning över väsentliga uppgifter	54
Undertecknande.....	55

Polaråret 2020 – direktören har ordet

”Sverige vill vara en världsledande polarforskningsnation med kapacitet för expeditioner på åretrunbasis och få ett ökat internationellt genomslag för svensk polarforskning.” *Ur Sveriges strategi för den arktiska regionen 2020*

Polaråret 2020 började mycket positivt med ett lyckat avslut på expeditionen till vår svenska forskningsstation Wasa på Dronning Maud Land i Östantarktis, en expedition som jag själv deltog i. Syftet med expeditionen var att underhålla och planera förbättringar av stationens logistik inför kommande större forskningsexpeditioner. Vi har under 2020 lanserat en satsning på Antarktisforskning vars målsättning är att kunna erbjuda forskare landbaserade expeditioner med ökad regelbundenhet och där utgör vår svenska station Wasa en viktig del.

Från Antarktis reste jag direkt till Stockholm för att delta i riksdagens utfrågning om den forskningspolitiska propositionen. Jag fick då ytterligare ett tillfälle att presentera Polarforskningssekretariatets inspel till propositionen. Genom inspelet ville sekretariatet föreslå en tvåpunktslista till regeringen för att stärka svensk polarforskning, nämligen säkerställt infrastrukturstöd samt en nationell polarforskarskola. På den första punkten tycker jag att vi har nått ett visst genomslag, mer om detta i slutet av avsnittet.

Under senvintern och våren tvingade den globala pandemin oss att fatta beslut om att ställa in sommarens tre expeditioner till Arktis med isbrytaren Oden. Vi undersökte många alternativ för att utesluta smitta ombord på fartyget under de planerade expeditionerna. Efter samråd med flera myndigheter och experter inom området tvingades vi meddela tyska Alfred Wegenerinstitutet att Oden dessvärre inte kunde åta sig att utväxla forskare på forskningsfartyget Polarstern vilket var planerat under den stora Arktisexpeditionen MOSAiC (Multidisciplinary drifting Observatory for the Study of Arctic Climate), Sekretariatet har dock stöttat fem framgångsrika svenska projekt ombord på Polarstern under MOSAiC. Den svenska expeditionen Synoptic Arctic Survey som skulle genomförts på sensommaren sköts upp ett år och planeras genomföras sommaren 2021.

Trots de mycket negativa konsekvenserna av pandemin har det gångna året inneburit många positiva resultat för myndigheten. I den uppdaterade strategin för Arktis uttryckte regeringen att engagemanget i Arktis ska stärkas och att Sverige ska bidra till att utvecklingen sker på ett fredligt och hållbart sätt. I den svenska strategin för Arktis har polarforskning och utbildning ett eget kapitel. Polarforskning är därmed ett prioriterat område i regeringens Arktisstrategi. Mer konkret handlar denna prioritering om att Sverige ska ha en ledande position inom polarforskning.

Forskning i Arktis blir allt viktigare för att bland annat förstå klimatförändringarna och dess konsekvenser och jag tycker att det är glädjande att regeringen identifierat polarforskning som kritisk för Sveriges position som en ledande forskningsnation. Detta har möjliggjorts inte minst tack vare isbrytaren Oden som är en av världens ledande infrastrukturer inom fartygsbaserad polarforskning. I strategin finns en uppmaning till

Polarforskningssekretariatet att undersöka möjligheterna för tillgång till ett tungt, polarklassat klimatneutralt forskningsfartyg som kan användas året runt.

Om ett antal år kommer Oden att behöva ersättas och det är därför mycket positivt att frågan om ett nytt fartyg lyfts fram i strategin. Det är en prioriterad fråga på sekretariatet och också en förutsättning för att Sverige ska behålla sin ledande position inom polarforskning.

Abisko naturvetenskapliga station nämns i strategin som en viktig logistikplattform när det gäller miljöforskning i Arktis. Vid stationen finns ett omfattande miljöövervakningsprogram som har pågått i mer än 100 år. I år har stationen infört flera innovativa lösningar för att möjliggöra fortsatt forskningsverksamhet under pandemin. Forskare har även kunnat få så kallad remote access, vilket innebär att medarbetare vid stationen har utfört arbete åt dem. För pågående projekt är kontinuitet av stor vikt, därför prioriterades sådana under 2020. Helt nya projekt behöver därför vänta till 2021 med att starta. För att minska risken för smittspridning separerades projekten i tid för genomförande och gemensamma utrymmen och genomgångsutrymmen lystes av helt. I övrigt följdes Folkhälsomyndighetens rekommendationer strikt. Vissa internationella projekt blev dock lidande när forskarna drabbades av reserestriktioner i hemlandet.

Under året har sekretariatet också fått flera nya spännande och prestigefulla förfrågningar om internationella samarbeten och expeditioner med isbrytaren Oden. Ett exempel är från European Consortium for Ocean Research Drilling (ECORD) för att tillsammans med British Geological Survey (BGS) genomföra expeditionen Arctic Ocean Paleooceanography (ArcOP) 2022, inom International Ocean Discovery Program (IODP). Sekretariatet har erfarenhet från 2004, då vi genomförde Arctic Coring Expedition ACEX 2004 vid Lomonosovryggen i Arktis. Under expeditionen som planeras till 2022 vill forskarna försöka borra ännu djupare i sedimenten än under ACEX 2004 och täcka vissa datagap. Forskarna ämnar genom sedimenten få fram data om några avgörande och dramatiska skeenden i den Arktiska och globala klimathistorien. Och genom att ta hjälp av de djupa havssedimenten från Arktis siktar forskarna på att förstå mer av den planetära klimathistorien och därmed kunna verifiera klimatmodellers förutsägelser av det framtida klimatet på jorden.

För att uppnå Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling krävs en bred inriktning av polarforskning. Under året som gått har sekretariatet lanserat ett nytt arbetssätt för att prioritera, stärka och öka omfattningen av polarforskning, nämligen Polarforskningsprocessen. Resultatet av utlysningen gällande förslag på teman, som är första steget i processen, gav flera mycket intressanta förslag på breda teman. Dessa ska ligga till grund för ökat internationellt samarbete och genomslag, planering av större expeditioner, samt syntesrapporter för att bidra till ökat nyttogörande av kunskap inom polarforskning. Temaförslagen har arbetats fram av forskare genom ett bottom-up initiativ och spänner över ett hundratal forskare, nio länder och ett trettiotal institutioner. Prioritering av teman kommer att ske under 2021 efter peer-review av de inkomna förslagen.

Till sist, gällande Polarforskningssekretariatets inspel till forskningspropositionen som tidigare nämndes. I regeringens proposition finns skrivningar om klimatforskning där det påpekas att forskning om polarområdena får en ökad betydelse. Regeringen bedömer därför att det behövs ökade medel för forskning om klimat, biologisk mångfald, samt hav och vatten. Året avslutades därför med en fin julklapp till forskarna och till oss i och med att regeringens forskningsbudget medger ökat stöd för klimatforskning, polarforskningsinfrastruktur samt för att genomföra marina polarexpeditioner. I forskningspropositionen beskrivs Oden som forskningsinfrastruktur i samma kapitel som till exempel ESS och MAX IV vilket vi ser som ett genombrott!

Katarina Gårdfeldt

Direktör

Om årsredovisningen

Myndighetens uppgift, ledning och organisation

Polarforskningssekretariatets uppgift är att främja förutsättningarna för och samordna svensk polarforskning och utveckling i polarområdena. Det framgår av sekretariatets instruktion.¹ Sekretariatet leds av en myndighetschef och har under 2020 varit indelat i tre enheter som ansvarar för verksamhetsstöd, landbaserad forskning respektive fartygsbaserad forskning. Direkt underställd myndighetschefen finns även funktionen för strategiskt forskningsstöd och kommunikation.

Polarforskningssekretariatet är en enrådighetsmyndighet med ett insynsråd som är utsett av regeringen. Insynsrådet har under året haft fyra möten där man bland annat har behandlat strategiska frågor för myndigheten såsom framtida internationella samarbeten, aktuella expeditioner, verksamheten vid Abisko naturvetenskapliga station samt covid-19-pandemins effekter för verksamheten.

Särskilda återrapporteringskrav

Årsredovisningen är myndighetens återrapportering till regeringen och i den ska verksamhetens resultat redovisas och kommenteras i förhållande till myndighetens instruktion och regleringsbrev. I 2020 års regleringsbrev finns tre övriga återrapporteringskrav. Det gäller dels uppdrag om praktikplatser för personer med funktionsvariation dels uppdrag om praktikplatser för nyanlända, vilka har redovisats i särskild ordning till Statskontoret. Därutöver har myndigheten redovisat ett uppdrag till Utbildningsdepartementet avseende hur myndigheten kan förbättra sitt miljöledningsarbete.

Resultatredovisningens struktur

Den indelning som Polarforskningssekretariatet valt för resultatredovisningen utgår från myndighetens instruktion. Prestationsområdena är planering av polarforskning, forskningsinfrastruktur, forskningsexpeditioner, internationellt samarbete, miljö, kommunikation och jämställhet.

Om resultatindikatorer

Enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap.1§ Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) så ska myndigheter redovisa resultatindikatorer.

I denna årsredovisning återfinns redovisning av ett antal indikatorer i anslutning till redovisningen av prestationsområden.

¹) Förordning (2007:1072) med instruktion för Polarforskningssekretariatet

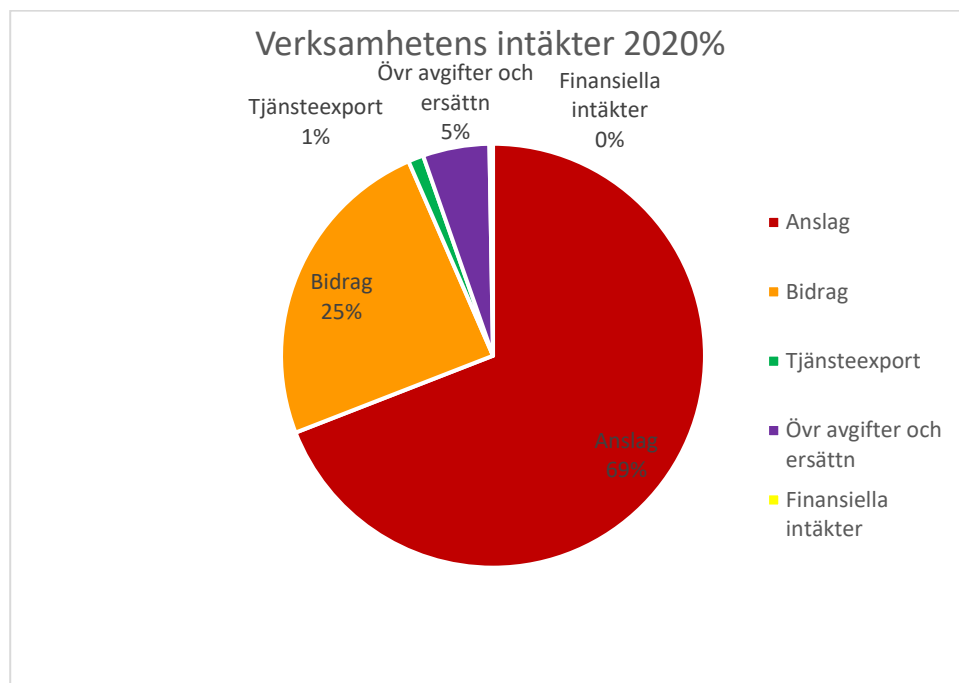
Resultatredovisning

Alla belopp i tabeller redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av avrundningar kan summeringsdifferenser förekomma.

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter och kostnader varierar över tid beroende på expeditionsverksamhetens omfattning och finansiering. De totala kostnaderna för verksamheten 2020 har minskat från 96 miljoner kronor till 55 miljoner kronor. Det beror främst på att ingen fartygsbaserad expedition med isbrytaren Oden ägde rum under 2020.

Verksamheten har under 2020 till största del, 69 procent, finansierats av anslag. Avgifter, inklusive tjänsteexport, har finansierat 6 procent och bidrag har finansierat 25 procent.

Anslag

Polarforskningssekretariatet disponerar anslagsmedel inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, 3:8 Polarforskningssekretariatet (ramanslag).

Utgifter som finansierats av anslaget uppgår till 38 miljoner kronor. Anslagssparandet uppgår vid årets slut till 38 miljoner kronor, vilket är 12 miljoner kronor högre än vid utgången av 2019. Årets ökade anslagssparande beror främst på att den fartygsbaserade expeditionen SAS, som till stor del skulle ha finansierats inom anslag 2020, fick skjutas upp till följd av force majeure i form av covid-19-pandemin.

Sekretariatet har under flera år haft möjlighet att behålla sitt anslagssparande, vilket varit en förutsättning för finansiering av stora forskningsexpeditioner. Denna möjlighet är även fortsättningsvis av största vikt för att kunna planera och genomföra kostnadskrävande expeditioner i framtiden.

Anslagssparandet kommer att tas i anspråk under kommande år för planerade fartygsbaserade och landbaserade expeditioner.

Ramanslag med anslagssparande 2018–2020 (tkr)

Ramanslag	2020	2019	2018
Ramanslag (UO 16 3:8)	49 636	48 671	48 024
Anslagssparande från föregående år	26 227	37 380	21 113
Disponibelt belopp	75 863	86 051	69 137

Avgifter och bidrag

Förutom anslaget utgörs sekretariatets intäkter av avgifter och bidrag.

Intäkter exklusive ramanslag 2018–2020 (tkr)

Intäkter	2020	2019	2018
Intäkter av boende vid Abisko naturvetenskapliga station (ANS)	1 080	1 698	1 707
Intäkter av uppdragsverksamhet/tjänsteexport	638	21 639	21 892
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	502	602	611
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 178	2 265	378
Bidrag från statliga myndigheter	12 653	9 294	23 555
Bidrag från EU:s institutioner	598	840	397
Bidrag från övriga	0	0	226
Finansiella intäkter	148	327	678
Totalt	16 797	36 664	49 442

Avgifter

Avgiftsintäkterna avser bland annat intäkter för forskarboende vid Abisko naturvetenskapliga station (ANS). Enligt Polarforskningssekretariatets instruktion får myndigheten ta ut avgifter upp till full kostnadstäckning för boendet för personal, studenter och gästforskare vid Abisko naturvetenskapliga station. Dessa intäkter har varit lägre än tidigare år då det varit lägre beläggning på stationen till följd av covid-19-pandemin. Se vidare avsnittet Forskningsinfrastruktur – Resultatindikatorer.

Tjänsteexportintäkter har minskat kraftigt eftersom ingen tjänsteexportexpedition kunde genomföras under 2020. Den planerade tjänsteexportexpeditionen MOSAiC Supply ställdes in på grund av force majeure i samband med covid-19-pandemin.

Polarforskningssekretariatet tar ut avgifter med stöd av 4§ avgiftsförordningen (1992:191). Avgifter tas bland annat för uthyrning av lokaler vid Abisko naturvetenskapliga station såsom möteslokaler och aula.

I enlighet med Polarforskningssekretariatets regleringsbrev redovisas tjänsteexporten och boendet vid Abisko naturvetenskapliga station även enligt följande indelning och struktur.

Avgiftsbelagd verksamhet (tkr)

Verksamhet	+/- t.o.m. 2018	+/- 2019	Intäkter 2020 ²	Kostnader 2020 ²	+/- 2020	Ack. +/- utgående 2020
Tjänsteexport ¹	+3 616	+778	638	1 270	-632	+3 762
Boende vid Abisko naturvetenskapliga station (ANS) ¹	+227 ³	-1 373	1 080	1 481	-401	-1 547 ³

1) Inklusive finansiella intäkter och kostnader.

2) Budget enligt regleringsbrev 2020: Tjänsteexport intäkter 45 000 tkr, Tjänsteexport kostnader 46 000 tkr, ANS intäkter boende 1400 tkr, ANS kostnader boende 1400 tkr.

3) Att redovisa det ackumulerade resultatet kan framstå som överflödigt med tanke på det ekonomiska målet, men görs för att återrapporteringen ska följa den struktur som angetts i regleringsbrevet.

Intäkter och kostnader för boende vid Abisko naturvetenskapliga station påverkades av att stationens beläggning blev lägre än planerat till följd av covid-19-pandemin.

Utfallet för tjänsteexportens intäkter och kostnader blev mycket mindre än budgeterat, vilket beror på att expeditionen MOSAiC Supply ställdes in med hänvisning till force majeure till följd av covid-19-pandemin.

Övriga intäkter och andra ersättningar

Övriga intäkter och andra ersättningar omfattar bland annat ersättning från Statens fastighetsverk för att sekretariatet sköter fastighetsdriften vid Abisko naturvetenskapliga station, samt en intäkt för försålda anläggningstillgångar.

Bidrag

Bidragen härrör från olika projekt där sekretariatet antingen har ett värdskap eller ingår som en part i ett samarbete. Ett bidrag har erhållits från Utrikesdepartementet för förberedelsearbete inför planerad expedition med Arktiska rådets medlemsländer.

Polarforskningssekretariatet får även genom regeringsbeslut bidragsmedel för drift och hyra av isbrytaren Oden från forskningsrådet Formas. Bidraget för Formas har inte nyttjats under 2020 eftersom ingen expedition med Oden genomfördes.

Bidrag från EU:s institutioner omfattar medel för International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic (INTERACT), EU-Polarnet samt Arctic Research Icebreaker Consortium for Europe (ARICE).

Kostnader för verksamhetens prestationer

Kostnader för prestationsområdena forskningsexpeditioner och forskningsinfrastruktur svarar för 73 procent av Polarforskningssekretariatets totala kostnader 2020.

Verksamhetens kostnader 2018–2020 (tkr)

Prestation	2020	2019	2018
Planering av polarforskning	4 982	6 228	3 460
Forskningsinfrastruktur	21 701	18 460	17 624
Forskningsexpeditioner	18 279	61 797	48 679
Internationellt samarbete	2 376	3 567	2 839
Miljö	1 160	382	24
Kommunikation	3 295	2 408	3 226
Externt finansierade projekt och program	3 181	2 869	2 502
Totalt	54 974	95 710	78 353

Kostnader för prestationsområdet Forskningsexpeditioner varierar kraftigt över tiden, beroende på vilka expeditioner som genomförs. 2020 genomfördes logistikexpedition till

Wasa-stationen i Antarktis samt MOSAiC-expeditionen med forskningsfartyget Polarstern där Polarforskningssekretariatet finansierade ett antal svenska forskarplatser.

Kostnader för prestationsområdet Forskningsinfrastruktur är högre än föregående år eftersom mer tid och kostnader ägnats åt isbrytaren Odens infrastruktur då ingen fartygsbaserad expedition med Oden ägde rum, samt att forskningsstationen Wasa på Antarktis besöktes för logistik- och underhållsarbete.

Sekretariatet har påbörjat ett miljöledningsarbete samt ägnat mer tid åt tillståndsarbete rörande Antarktis vilket har medfört ökade kostnader för prestationsområde Miljö.

Minskning i kostnader för prestationsområdena Forskningsplanering och Internationellt samarbete har samband med det minskade resandet och att konferenser och liknande events ställts in till följd av covid-19-pandemin.

Kostnader för prestationsområdet externt finansierade projekt består i huvudsak av kostnader för stationsnätverket Swedish Infrastructure for Eco-system Science (SITES) samt EU-projekten International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic (INTERACT), EU Polarnet och Arctic Research Icebreaker Consortium for Europe (ARICE).

Planering av polarforskning

Uppgifter i instruktion

Myndigheten ska när det gäller polarområdena:

- bedriva långsiktig planering för forskning och utveckling
- fortlöpande följa nationell och internationell forskning och utveckling
- verka för att data från svensk forskning och relaterad verksamhet bevaras och tillhandahålls.

Myndigheten ska samverka med myndigheter och andra organ vars verksamhet har anknytning till forskning i polarområdena.

Myndigheten ska vid planering av forskning i polarområdena samverka med Vetenskapsrådet och andra forskningsfinansiärer.

Myndigheten ska i frågor med teknisk och industriell inriktning samverka med organisationer och företag som har kompetens och verksamhet i extremt klimat.

Unga forskare

Polarforskningssekretariatet har stöttat Association of Polar Early Career Scientists (APECS) Sweden för att hitta en ny ordförande och att genomföra de aktiviteter som nämns i MoU (Dnr 2018–99). Det har inte kommit in några ansökningar för att hålla workshops eller andra aktiviteter med unga forskare från APECS Sweden under året. Polarforskningssekretariatet undersöker en möjlig fortsättning av *Canada-Sweden Arctic Research Station Early Career Scientist Exchange Program*.

Följa nationell och internationell forskning och utveckling

Intresset för polarforskning och dess synlighet i media fortsätter att öka. Sekretariatet har aktivt följt och deltagit i diskussionerna under året. Det har delvis skett via organisationer och projekt som sekretariatet är medlem eller partner i. Några av dessa är European Polar Board (EPB), EU-PolarNet 1 och 2, Arctic Research Icebreaker Consortium for Europe (ARICE), China-Nordic Arctic Research Center (CNARC) och Svalbard Integrated Arctic Earth Observing system (SIOS) och delvis via omvärldsbevakning och vår roll som expertmyndighet.

Närmare beskrivning av det internationella arbetet, organisationerna och projekten redovisas under avsnittet "Internationellt samarbete".

Vetenskapligt rådgivande grupper

Polarforskningsprocessen

Polarforskning är ett komplext område med många olika aktörer. För att kunna bedriva framgångsrik fältgående forskning behöver många faktorer samverka, såsom tillgång till forskningsmedel, tjänster och infrastruktur. Långsiktig och samordnad planering för större insatser som syftar till att samla in data och prover i fält i polarområdena under expeditioner, är många gånger avgörande för att skapa goda förutsättningar för excellent forskning. Under 2020 har Polarforskningssekretariatet haft sin första temautlysning inom Polarforskningsprocessen. Till denna utlysning kommer det knytas en rådgivande grupp bestående av nationella och internationella forskare. Utlysningen ska generera teman för framtida expeditioner. Den rådgivande expertgruppen har tillfrågats under 2020 men arbetet kommer att påbörjats 2021.

Scientific Advisory Group (SAG)

SAG har inte träffats som grupp under 2020. Istället har sekretariatet haft avstämningsmöten med forskningsfinansiärer och forskare gällande den så kallade Polarforskningsprocessen. Forskningsfinansiärerna Vetenskapsrådet, Formas och Rymdstyrelsen har fått nominera till den rådgivande expertgrupp som kommer användas inom Polarforskningsprocessen.

SAGA

Polarforskningssekretariatets vetenskapligt rådgivande grupp för verksamheten vid Abisko naturvetenskapliga station, Scientific Advisory Group to the Abisko Scientific Research Station (SAGA), har till syfte att ge stöd för stationens strategiska forskningsplanering. Gruppen träffades inte under 2020 p.g.a. covid-19-pandemin.

SAGA har tidigare (under 2018) lanserat forskningsprogrammet Access Abisko där varje programomgång löper över tre år/fältsäsonger och har sitt eget tema. Syftet är att öka mängden ansökningar från olika discipliner för att på sikt inspirera till mångvetenskapliga samarbeten samt för att inspirera yngre forskare. En första utlysning för Access Abisko skedde under 2019 och temat för den första programomgången är "Globala förändringar och hållbarhet". Satsningen innebär att forskare från hela världen kan ansöka om att komma till Abisko naturvetenskapliga station för att forska inom ett tema under en treårsperiod.

Coronapandemin påverkade självfallet även Access Abisko under 2020. De tre antagna projekten kunde enbart genomföra begränsade förberedelser. Av den anledningen beslutades programtiden att utökas med ett år, för att på så sätt kunna ge projekten de utlovade förutsättningarna.

Samverkan med forskningsfinansiärer

Två kanaler där Polarforskningssekretariatet har haft ständig dialog med forskningsfinansiärer är arbetsgruppen och programkommittén för det nationella forskningsprogrammet om klimat som leds av Formas. Polarforskningssekretariatet har bidragit till gruppens arbete genom att aktivt delta i möten, till exempel hölls en presentation om "Utveckling av klimatforskning i polarområdena (2018-)"

Vetenskapsrådet, Formas, Forte, Energimyndigheten, Rymdstyrelsen och Vinnova har ansvarat för att bearbeta ett förslag till strategin för Sveriges deltagande i Horisont Europa. Polarforskningssekretariatet har följt och bidragit till processen, till exempel via deltagande i en öppen hearing i september 2020.

Samverkan med Vetenskapsrådet har även skett beträffande forskningsorganisationerna, International Arctic Science Committee (IASC) och Scientific Committee on Antarctic Research (SCAR) samt International Ocean Discovery Program (IODP). Arbetspaket fyra inom EU-PolarNet 2 har som mål att optimera forskningen via interaktion med forskningsfinansiärer. Polarforskningssekretariatet har informerat forskningsfinansiärer om projektet och avvaktar åtgärder som kan beröra dem, till exempel enkäter eller särskilda möten mellan polarforskningsfinansiärer och operatörer i Europa.

Via förhandlingarna för "Arctic Council 25th Anniversary Expedition" har Polarforskningssekretariatet varit antingen i direkt eller indirekt kontakt med forskningsfinansiärer i Arktiska rådets alla åtta medlemsländer.

Polarforum

Polarforskningssekretariatets nätverksmöte Polarforum hölls den 24 november i samarbete med Luleå tekniska universitet. På grund av pandemin fick konferensen hållas helt digitalt. Som mest var 100 personer uppkopplade samtidigt och totalt 150 personer hade anmält sig. På mötet presenterade sekretariatet en ny satsning på forskning i Antarktis och Vetenskapsrådet informerade om satsningar på forskningsinfrastruktur. Programmet var indelat i tre sessioner med olika teman där forskare berättade om aktuell forskning som berör polarområdena och Arktis. Det handlade bland annat om genomförda expeditioner under året, att leva i kallt klimat, och forskning med hjälp av satelliter. I den efterföljande utvärderingen fick Polarforum betyget 4,2 av 5.

Tillhandahållande av forskningsdata

Polarforskningssekretariatet ska verka för att data från svensk forskning och relaterad verksamhet tillhandahålls och bevaras. Sekretariatet är sedan 2018 medlem i nätverket för svensk nationell datatjänst (SND). SND är en nationell forskningsinfrastruktur med uppgift att stödja tillgänglighet, bevarande och återanvändning av forskningsdata och relaterat material. Medlemskapet innebär att sekretariatet får tillgång till nationella

nätverksmöten, mjukvara för datahantering, samt servicefunktioner och expertkunskap. Under 2020 har även Polarforskningssekretariatet tecknat avtal med SUNET för lagring av myndighetens eget data med koppling till SND:s mjukvara.

Myndigheten har även en lång rad samarbeten inom öppna data med ett antal andra myndigheter, organisationer och projekt:

- SITES (Swedish Infrastructure for Ecosystem Science)
- ICOS (Integrated Carbon Observation System)
- INTERACT (International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic)
- SMHI (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut)
- IVL (Svenska miljöinstitutet)
- SGU (Sveriges geologiska undersökning)
- SGO (Sodankylä Geophysical Observatory vid Uleåborgs universitet)
- IRF (Institutet för rymdfysik)
- Uppsala universitet
- Naturhistoriska riksmuseet
- GSSP (Global Spore Sampling Project, Helsingfors universitet)
- SIOS (Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System)
- SOOS (Southern Ocean Observing System)

Sekretariatet har medverkat i internationella polara organisationers arbete om tillgång och utbyte av forskningsdata och är medlem i rådet för Sustaining Arctic Observing Networks (SAON). Sekretariatet samverkar inom internationell datahantering även med SND som är medlem i Scientific Committee on Antarctic Data Management (SC-ADM) och SAON Arctic Data Committee (ADC). Under 2020 har sekretariatet också deltagit i förberedelserna inför FN:s havsdekad genom att bland annat delta i arbetet med "Arctic Action plan" i arbetsgruppen för "Accessible Ocean: Data and Infrastructure".

Polarforskningssekretariatet tillhandahåller öppet data som samlas in vid Abisko naturvetenskapliga station och ombord på isbrytaren Oden. Arbetet pågår med att föra in dessa vid SND samt via andra samarbeten listade ovan.

Polarbibliografi

Polarforskningssekretariatet är del i konsortiet bakom publiceringsportalen Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA). Forskningspublikationer relevanta för sekretariatets verksamhet, som skickats till sekretariatet eller som på annat sätt kommit till sekretariatets kännedom, har registrerats i DiVA. Målet är att alla publikationer som uppkommit genom sekretariatets stöd ska registreras för att möjliggöra uppföljning och utvärdering. En särskild söksida för Abisko naturvetenskapliga station har utvecklats. I slutet av 2020 fanns 6 452 publikationer registrerade i sekretariatets katalog, varav närmare 3 711 är Abiskopublikationer.

Resultatindikatorer för uppgifterna under avsnittet planering av polarforskning

Polarforskningssekretariatet har internt formulerat ett övergripande mål utifrån de instruktionsenliga uppgifterna. Det övergripande målet är att ”verka för ökat internationellt genomslag av svensk polarforskning”. Ett delmål är ”ökad mängd excellent svensk forskning i polarområdena”. Ett par resultatindikatorer för dessa mål är antal publicerade artiklar för forskning som har skett vid Abisko naturvetenskapliga station eller vid våra expeditioner.

Antal publicerade artiklar (registrerade i DiVA)	2020	2019	2018
Forskning vid Abisko naturvetenskapliga station	3 711	3 553	3 300
Övriga (forskning vid expeditioner med Oden + landbaserade expeditioner)	2 741	2 639	2 600
Summa	6 452	6 192	5 900

I tabellen nedan visas antal publikation publicerade ett år och införda i DiVA under polarbibliografin.

Antal publicerade artiklar (registrerade i DiVA) per år	2020	2019	2018
Forskning vid Abisko naturvetenskapliga station	87	68	70
Forskning kopplade till expeditioner (forskning vid expeditioner med Oden + landbaserade expeditioner)	45	26	21
Summa	132	94	91

Antalet publikationer är beroende av hur många forskare som besökt Abisko naturvetenskapliga station samt hur många som har deltagit i expeditioner organiserade av Polarforskningssekretariatet. Från datainsamling i fält tar det åtminstone ett år till publikation, oftast längre. Vissa studier genererar även fler publikationer än andra.

Antalet besökare vid Abisko naturvetenskapliga station har under åren 2017–2019 ökat, från 201 år 2017 till 297 år 2019. Detta kan vara en bidragande orsak till det ökande antalet publikationer. Antalet deltagare på expeditioner per år varierar från år till år beroende på antalet expeditioner som organiseras samt om isbrytaren Oden, med ett stort antal forskarplatser, används. Under 2017 var Oden inte ute på expedition och även 2018 var något färre deltagare med på expeditioner arrangerade av myndigheten. Detta kan vara anledningen till lägre siffror för 2018–2019 i tabellen ovan. 2016 var det totala antalet 134 publicerade artiklar och 2017 publicerades 153, vilket mer överensstämmer med 2020 års siffror.

Under 2018, 2019 och 2020 har insatser gjorts för att samla information och registrera in fler artiklar som går att hänföra till sekretariatets verksamhet i databasen DiVA, under året har detta gjorts även för artiklar med publikationsdatum innan 2020.

Resultatindikatorerna måste följas på längre sikt för att kunna ge en bild av måluppfyllelsen vad gäller målet om ”ökad mängd excellent svensk forskning i polarområdena”.

Forskningsinfrastruktur

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska när det gäller polarområdena ansvara för infrastruktur för forskning.

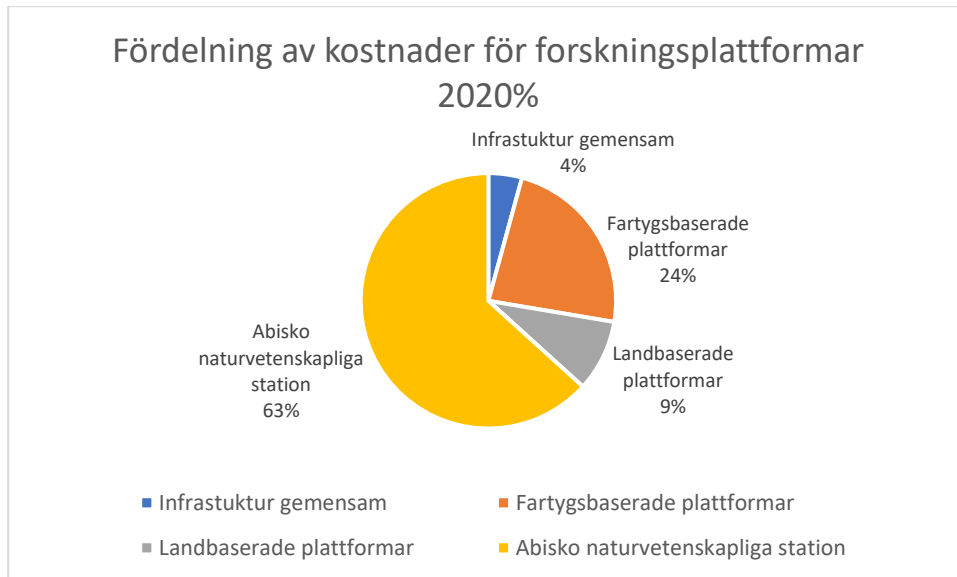
Kostnader för forskningsinfrastruktur

Kostnaderna för forskningsinfrastrukturen varierar mellan åren, beroende på till exempel vilket underhåll som är påkallat. Kostnaderna för isbrytaren Oden består till stor del av avskrivningar på investeringar och löpande underhåll och uppgradering av utrustning. Beträffande forskningsstationerna Wasa och Svea stiger kostnaderna de år som Polarforskningssekretariatet genomför underhållsexpeditioner till stationerna.

Kostnader för prestationsområdet Forskningsinfrastruktur är högre än föregående år då mer tid och resurser ägnats åt Odens infrastruktur eftersom det inte var någon fartygsbaserad expedition med Oden under året, samt att forskningsstationen Wasa på Antarktis besöktes för logistik- och underhållsarbete.

Forskningsplattformar – kostnader 2018–2020 (tkr)

Forskningsplattform	2020	2019	2018
Infrastruktur, gemensam	923	542	213
Fartygsbaserade forskningsplattformar – isbrytaren Oden	5 077	1 934	2 747
Landbaserade forskningsplattformar – Wasa och Svea	1 969	927	927
Abisko naturvetenskapliga station	13 732	15 057	13 736
Totalt	21 701	18 460	17 624

Infrastruktur, gemensam

På posten infrastruktur gemensam återfinns gemensamma kostnader för forskningsplattformarna, såsom kostnader för sekretariatets logistiknätverk och fältkurser.

Fartygsbaserade forskningsplattformar – isbrytaren Oden

Polarforskningssekretariatet och isbrytaren Odens ägare Sjöfartsverket har sedan många år ett framgångsrikt samarbete kring isbrytaren.

Polarforskningssekretariatet har med löpande investeringar anpassat isbrytaren Oden för forskning. Genom permanenta laboratorier, vinschar, it-system och flerstråligt ekolod (multibeam) kan ett högkvalitativt och flexibelt stöd ges till forskningsprojekten som bedrivs ombord. Dessutom ansvarar sekretariatet för forskningslogistiken ombord, insamling av basdata som exempelvis väder och fartygsparametrar samt infrastruktur för it och kommunikation. Polarforskningssekretariatet samarbetar med svensk nationell datatjänst (SND) för att all data ska kunna tillgängliggöras för svenska och internationella forskare.

Under våren pågick en intensiv planering för att klara av tre expeditioner under sommaren. Dels två expeditioner med förnödenheter, bränsle samt besättning och forskare till den tyska isbrytaren Polarstern som genomförde expeditionen MOSAiC där fartyget drev med isen under ett drygt år, dels den omfattande expeditionen Synoptic Arctic Survey (SAS 2020). När pandemin slog till ändrades all planering och fokus förflyttades till att göra underhåll och att utveckla Oden som forskningsplattform. Ett dilemma var dock att restriktioner kring resande till och från Oden samt regelverket ombord gjorde arbetet ineffektivt och mer svårplanerat än tidigare.

Under 2020 upphandlades en ny CTD-vinsch som ska ersätta den befintliga vinschen som är mycket gammal och sliten. Leverans och installation kommer att ske under våren 2021.

Landbaserade forskningsplattformar – Wasa och Svea

Polarforskningssekretariatet förvaltar de svenska forskningsstationerna Wasa och Svea i Dronning Maud Land i Antarktis. Forskningsstationerna fungerar som bas för forskningen i området och även som nod för mobila forskningsexpeditioner. Stationerna besöktes under Antarktissommaren 2019/20, dels av en logistikgrupp en byggforskare, dels av en besöksgrupp. Expeditionen påbörjades i mitten av december 2019 och avslutades i början av februari 2020.

Kostnaderna för Wasa och Svea varierar över åren beroende på om stationerna besöks.

Landbaserade forskningsplattformar – Abisko naturvetenskapliga station

Vid Abisko naturvetenskapliga station (ANS) bedrivs en mängd forskningsverksamheter, alltifrån observationer och miljöövervakning till högteknologiska experiment i mark- och sjöterräng. Anläggningen erbjuder logi för besökande forskare, studenter och konferensdeltagare och har laboratorier, kontor, verkstäder, föreläsningssalar, växthus, försöksträdgårdar, lagerlokaler och flera meteorologiska stationer.

Coronapandemin påverkade verksamheten i Abisko mycket markant. Under våren togs ett smittskyddsprotokoll för stationen fram, för att minimera risken för smittspridning om infektionen skulle drabba någon vid stationen. Vidare beslutades att antalet forskningsprojekt som samtidigt kan vara vid stationen måste begränsas, så att de kan hållas åtskilda vad avser boende, mathållning och arbete. Av den anledningen beslutades också att inga nya, utan enbart pågående projekt skulle ges tillträde. Inga konferenser, fältkurser eller vetenskapliga möten har tillåtits efter pandemins början, med ett undantag: den årliga höstkursen som Climate Impacts Research Center (CIRC) vid Umeå universitet genomfördes under september till oktober. Så sent på säsongen var det möjligt att ta emot den lilla studentgruppen under säkra former.

Besökare och forskningsprojekt

Under perioden juni–september utförs huvuddelen av fältarbetet vid Abisko naturvetenskapliga station. Forskningsstationen används också för konferenser, fältkurser och vetenskapliga möten organiserade av såväl svenska som utländska universitet.

Nätverk

Abisko naturvetenskapliga station är en av totalt 88 forskningsstationer i EU-projektet International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic (INTERACT), vilket ger forskare tillgång till forskningsstationer i Arktis. Under 2020 bereddes inga av de åtta antagna INTERACT-projekten tillträde till stationen, på grund av covid-19-pandemin. EU beslutade att förlänga INTERACT:s andra finansieringsperiod med ett år för att ge antagna projekt möjlighet att genomföra det planerade fältarbetet under 2021 istället.

Abisko naturvetenskapliga station (ANS) är värd för en av de sex svenska fältstationerna inom forskningsprogrammet Integrated Carbon Observation System (ICOS), som samlar in och tillhandahåller mätdata och information om växthusgaser. ICOS fick under 2019 bifall för sin ansökan om finansiering från Vetenskapsrådet (VR) för perioden 2021–

2024. Finansieringen av ICOS kommer då att öka från dagens cirka sju miljoner kronor till tio miljoner kronor årligen. Sammantaget innebär den förnyade finansieringen att ANS kommer att delta i ICOS med en höjd ambitionsnivå under 2021–2024 jämfört med nivån idag.

Abisko naturvetenskapliga station är en av nio forskningsstationer som ingår i stationsnätverket Swedish Infrastructure for Ecological and Limnological Science (SITES). Nätverket bildar en sammanhållen nationell resurs där forskare får tillgång till faciliteter för fältforskning över hela landet och till de ingående forskningsstationernas monitorerings- och forskningsdata. Nätverket bygger på samfinansiering från Vetenskapsrådet och de ingående forskningsstationernas huvudmän. Under 2020 har fokus inom SITES främst legat på arbetet med att skapa en dataportal.

Observationer och monitorering

Vid Abisko naturvetenskapliga station bedrivs monitorering/miljöövervakning i form av mätningar av ett trettio-tal klimatologiska parametrar som temperatur, nederbörd, vind- och lufttrycksförhållanden. Dessutom mäts förändringar av den fysiska, biologiska och kemiska miljön runt forskningsstationen. Vissa mätningar har pågått sedan 1913 och de långa mätserierna utgör en kunskapsbas av stor betydelse för dagens forskning.

Arbetet med bevarande och tillhandahållande av data har fortsatt under året. Uppgiften att bevara och tillhandahålla data beskrivs i avsnittet Planering av polarforskning, Tillhandahållande av forskningsdata. SITES har under året arbetat med ICOS om lagring och för presentation av data i ICOS Carbon Portal. Detta ger en långsiktig möjlighet för forskare att själva, via internet, ta del av data. Samarbetet med svensk nationell datatjänst (SND), en infrastruktur för forskningsdata vid Göteborgs universitet, har fortsatt under 2020.

Mätningar sker också på uppdrag av myndigheter som SMHI och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Data från sådan uppdragsmonitorering finns tillgängliga vid respektive beställarmyndighet.

Bibliotek och bibliografi

I stationens bibliotek finns framförallt sådana vetenskapliga tidskrifter och publikationer som inte enkelt finns tillgängliga på internet. Resultat av forskning vid Abisko naturvetenskapliga station finns sammanställda i en tryckt bibliografi som sträcker sig fram till 1992, därefter finns årliga tillägg. I det Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA) har sekretariatets databas anpassats så att vetenskapliga artiklar som publiceras utifrån arbete vid Abisko naturvetenskapliga station kan särskiljas. I den geografiska metadatabasen NordGIS finns fler än 2 300 projektbeskrivningar, från mitten av 1980-talet fram till 2020, i digitaliserad och sökbar form, allmänt tillgängliga på webbplatsen nordgis.org.

Resultatindikatorer för uppgifterna inom forskningsinfrastruktur

Polarforskningssekretariatet har ett internt delmål inom verksamheten som är att vi ska skapa goda möjligheter för forskare att genomföra forskning i polarområden och i Abisko.

Några indikatorer för detta delmål är antal besökare och antal konferensdeltagare vid Abisko naturvetenskapliga station.

Antal forskningsprojekt vid stationen och deras fördelning över olika ämnesområden samt antal förfrågningar om monitoreringsdata är ytterligare resultatindikatorer.

Besökare vid Abisko naturvetenskapliga station 2018–2020

Gästande forskare, fältassistenter och studenter	2020	2019	2018
Antal besök	148	394	382
Antal unika personer	116 ¹	297 ²	248 ³
Antal persondygn ⁴	2 208	5 443	5 005

1) Totalt 116 unika personer, varav 68 män och 48 kvinnor (58,6% resp. 41,4%)

2) Totalt 297 unika personer, varav 150 män och 147 kvinnor (50,5 % resp. 49,5 %)

3) Totalt 248 unika personer, varav 143 män och 105 kvinnor (57,7% resp. 42,3%)

4) Tidigare år har enbart "gästnätter" räknats, vilket då utesluter forskare som arbetat vid stationen men bott utanför. Från och med 2018 har dessa räknats in i "persondygn".

Konferensbesökare	2020	2019	2018
Antal grupper	3	21	21
Antal gäster	22 ¹	302 ²	330 ²
Antal persondygn	658	2 446	2 627

1) 22 konferensgäster varav 10 män och 12 kvinnor (45,5% resp. 54,5%)

2) För åren 2019 och 2018 saknas könsindeld gäststatistik.

Antalet besökande forskare vid Abisko naturvetenskapliga station var på grund av covid-19-pandemin mycket lägre under 2020 än 2019. När det gäller antalet konferensbesökare, i år framförallt studenter, var de också färre än 2019 av samma skäl.

Forskningsprojekt (ämnesvis) vid Abisko naturvetenskapliga station 2018–2020

Ämnesområde	2020		2019		2018	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Biogeokemi	9	21	27	34	26	41
Växtekologi	9	21	17	22	6	9
Naturgeografi	1	2	3	4	6	9
Zoökologi	2	5	6	8	6	9
Ekologi	13	31	14	18	13	20
Limnologi	3	7	4	5	3	5
Fjärranalys	0		1	1	1	2
Övriga	5	12	6	8	3	5
Totalt	42		78		64	

Fördelningen av ämnesområden är förhållandevis stabil från år till år. De antalsmässigt största ämnesområdena biogeokemi, växtekologi och ekologi, utgör tillsammans cirka 75 procent av antalet forskningsprojekt under 2020. Antalet forskningsprojekt minskade kraftigt på grund av covid-19-pandemin. 29 procent av projekten kom från lärosäten utanför Sverige – förra året var motsvarande siffra 41 procent.

Förfrågningar om monitoreringsdata vid Abisko naturvetenskapliga station 2018–2020

År	2020	2019	2018
Antal förfrågningar	86 ¹	86 ²	60 ²

¹ Varav 34 kvinnor och 52 män.

² För åren 2019 samt 2018 saknas tillgång till könsuppdelad statistik.

Förfrågningar om att få ta del av dessa data har legat på samma nivå jämfört med 2019. Av de 86 förfrågningarna 2020 var 59 från Sverige (18 kvinnor, 41 män), 25 från resten av Europa (15 kvinnor, 10 män) och 2 från övriga världen (1 kvinna, 1 man).

Pandemieffekterna gör att resultatindikatorerna inte är jämförbara med tidigare år. Det faktum att stationen har hållits öppen trots pandemin, med strikt protokoll för att undvika smittspridning, har gjort utfallet för indikatorerna bättre än vad en stängning hade medfört. Sekretariatet bedömer därför att resultatet, avseende målet om att skapa goda möjligheter för forskare att genomföra forskning i Abisko, som tillfredsställande under rådande förutsättningar.

Forskningsexpeditioner

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska när det gäller polarområdena organisera och genomföra forskningsexpeditioner.

Utlysningen om stöd till polarforskning från 2013, som genomfördes tillsammans med Vetenskapsrådet, anger huvudinriktningen för de nationella polarforskningsprogrammen Swedish Antarctic Research Programme (SWEDARP) och Swedish Arctic Research Programme (SWEDARCTIC). Fartygsbaserade forskningsexpeditioner görs också inom ramen för tjänsteexport.

Genom stöd i mindre omfattning (SiMO) erbjuder Polarforskningssekretariatet stöd för att genomföra projekt, eller delar av projekt, som inte kräver så lång tid för förberedelse eller en stor budget. SiMO redovisas under posten övriga för respektive forskningsprogram.

En närmare redogörelse av kostnader för expeditioner 2018–2020 finns i bilaga 1.

Kostnader

Polarforskningssekretariatets totala kostnader för forskningsexpeditioner 2020 består av kostnader inom ramen för forskningsprogrammen SWEDARP och SWEDARCTIC samt tjänsteexport. Från planering av expeditionsverksamheten till genomförandet av en stor expedition är tidsrymden lång, ofta två till fyra år, och kostnaderna sprids därför över flera år.

Forskningsexpeditioner – kostnader 2020 (tkr)

Forskningsexpedition	2020
SWEDARP,	3 527
<i>varav SWEDARP 2019/20¹</i>	3 527
SWEDARCTIC,	13 179
<i>varav SWEDARCTIC 2019</i>	7
<i>varav SWEDARCTIC 2020³</i>	9 120
<i>varav SWEDARCTIC 2021⁴</i>	4 052
TJÄNSTEEXPORT ²	1 573
Totalt	18 279

- 1) Säsongen 2019/20 genomfördes underhålls-/logistikexpedition DML 19/20 samt byggforskningsprojekt Wasa.
- 2) Avser dels nedlagda kostnader för den inställda expeditionen MOSAiC supply 2020, dels förberedelsearbete inför ArcOP 2022.
- 3) Kostnader avseende SWEDARCTIC 2020 avser dels förberedande arbete avseende expedition Synoptic Arctic Survey (SAS) samt kostnader för forskare som under 2020 deltagit i Multidisciplinary drifting Observatory for the Study of Arctic Climate, (MOSAIC 2020).

4) Förberedelse inför ACA 2021 (Arctic Council Anniversary expedition)

SWEDARP 2019/20 samt 2020/21

Kostnader SWEDARP 2020/21 (tkr)

SWEDARP 2020/21	2020	2019	2018	Summa
-	-	-	-	-
Summa	-	-	-	-

Ingen expedition har varit aktuell säsongen 2020/21

Kostnader SWEDARP 2019/20 (tkr)

SWEDARP 2019/20	2020	2019	2018	Summa
Logistikexpedition Wasa	3 443	2 014	-	5 457
Byggforskning Wasa	3	23	-	26
SWEDARP 2019/20, övriga	81	243	-	324
Summa	3 527	2 280	-	5 807

Logistikexpedition Wasa

Under säsongen 2019/20 genomförde sekretariatet en expedition till Wasa där tyngdpunkten låg på logistik. Verksamheten fokuserade på reparationer, samt en stor intransport (av nytt transportsystem för forskningsexpeditioner, samt bränsle och förnödenheter) och en stor uttransport (av avfall och uttjänta fordon). Transporterna skedde i samarbete med de tyska och finska Antarktisprogrammen.

Som förberedelse för expeditionen DML 2021/22 har sekretariatet hösten 2020, genom ett samarbete med det tyska Antarktisprogrammet, transporterat ner byggelement och utrustning för uppförande av ett garage vid Wasa.

Byggforskning Wasa

En av de byggforskare som var med och satte upp Wasa för drygt 30 år sedan genomförde uppföljande undersökningar kring hur stationen påverkats. Projektet deltog inom ramen för logistikexpeditionen ovan.

Besöksgrupp Wasa

Myndighetens direktör, en forskningssekreterare, samt ställföreträdande chefen för enheten för landbaserat forskningsstöd besökte Wasa. Utöver allmän orientering vid och kring Wasa besöktes den finska stationen Aboa, samt att det genomfördes ett pilotprojekt för ett forskningsprojekt som kommer att påbörjas under säsongen 2021/22.

SWEDARP 2019/20, övriga

Expeditionen "Cultural Heritage Antarctica 2020" (CHAQ 2020) var ett samarbete mellan Luleå tekniska universitet, Kungliga Tekniska högskolan och Riksantikvarieämbetet. Projektet hade två syften. Det första var att samla in data för forskningsprojektet Cultural Heritage in Antarctica CHAQ, som studerar hur och varför historiska lämningar på Antarktis blir till kulturarv. Det andra var att från svensk sida bidra till Argentinas arbete med att förvalta och bevara lämningarna från den svenska Antarktisexpeditionen 1901–1904 på Antarktiska halvön. Projektet var ett samarbete med det argentinska antarktisprogrammet och genomfördes inom ramen för detta.

SWEDARCTIC 2020

Kostnader SWEDARCTIC 2020 (tkr)

SWEDARCTIC 2020	2020	2019	2018	Summa
SAS 2020	2 105	795	-	2 900
Mosaic Science (forskarplatser)	6 999	2 175	-	9 174
SWEDARCTIC 2020, övriga	16	-	-	16
Summa	9 120	2 970	-	12 090

SAS-expeditionen

På grund av covid-19-pandemin och bedömningen av de medicinska riskerna vid eventuell smitta ombord beslutades att expeditionen Synoptic Arctic Survey (SAS 2020) skulle skjutas upp till 2021. Sekretariatet har under 2020 haft kostnader för förberedelser innan expeditionen ställdes in. Planeringsworkshop för SAS 2021 genomfördes i december 2020.

MOSAIC Science

Sekretariatet har stöttat fem framgångsrika svenska projekt under den årslånga expeditionen Multidisciplinary drifting Observatory for the Study of Arctic Climate, (MOSAIC) i Arktis. Expeditionen samordnades av Alfred Wegener Institute, Tyskland och genomfördes med fartyget Polarstern.

Landbaserade expeditioner

Ingen landbaserad expedition till Arktis var planerad för 2020, då logistikexpeditionen till forskningsstationen Wasa i Antarktis prioriterats.

SWEDARCTIC 2020, övriga

Under året har ett landbaserat projekt fått stöd inom ramen för stöd i mindre omfattning (SiMO). Sekretariatets stöd har enbart bestått av vapen- och isbjörnssäkerhetskurs då fältarbetet i Alaska inte kunde genomföras på grund av covid-19-pandemin.

Uppdragsverksamhet/tjänsteexport

Möjligheten att bedriva tjänsteexport och det ekonomiska målet för verksamheten, full kostnadstäckning, framgår av sekretariatets instruktion. Denna uppdragsverksamhet består antingen av samarbeten med delad finansiering, eller av verksamhet där uppdragsgivaren helt svarar för finansieringen. Under 2020 har ingen tjänsteexportexpedition genomförts.

På grund av force majeure kopplat till covid-19-pandemin och de medicinska riskerna vid eventuell smitta ombord så kunde inte isbrytaren Oden genomföra det planerade arbetet inom tjänsteexportexpeditionen MOSAiC Supply 2020. Uppdragsgivaren Alfred Wegenerinstitutet (AWI) hittade andra lösningar för att transportera forskare, personal och förnödenheter. Sekretariatet har dock haft vissa kostnader för förberedelserna.

Under hösten 2020 har arbete inletts med att samordna genomförande av expeditionen ArcOP 2022 på förfrågan från European Consortium for Ocean Research Drilling (ECORD).

Tjänsteexport – intäkter och kostnader 2018–2020 (tkr)

Expedition	2020		2019		2018	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Oden, gemensam		3				
Northwest Passage Project 2019		3	19 198	18 512		
Ryder 2019 ¹			2 700	2 730		
Arctic Ocean 2018 ¹			99	-61	22 537	19 774
Mosaic Supply 2020		626	0	39		
ArcOP 2022	638	638				
Totalt	638	1 270	21 997	21 219	22 537	19 774
Årets resultat		-632		778		2 764
Akkumulerat		+3 762		+4 394		+3 615

1) Avser den del av expeditionerna som hänförts till tjänsteexport

Resultatindikatorer för forskningsexpeditioner

När det gäller sekretariatets uppgift att organisera och genomföra expeditioner i polarområdena och det interna delmålet om att ”skapa goda möjligheter för forskare att genomföra forskning i polarområden” så är uppföljning av antal deltagare i sekretariatets expeditioner en relevant resultatindikator.

Antal deltagare genomförda expeditioner SWEDARP 2017/18–2019/20

SWEDARP 2019/20								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
DML 2019/20	Logistikresa	Antarktis	Wasa	Sverige	Tyskland, Finland	0	4	4
DML 2019/20	Byggforskning	Antarktis	Wasa	Sverige		0	1	1
DML 2019/20	Besöksresa	Antarktis	Wasa	Sverige		2	1	3
CHAQ	Kulturarvsforskning	Antarktis	-	Argentina	Argentina	2	3	5
Summa						4	9	13

SWEDARP 2018/19								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
Ingen expedition genomfördes	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa								

SWEDARP 2017/18								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
Dronning Maud Land, MAGIC	Geologi	Antarktis	Wasa	Sverige	Sverige	2	6	8
Summa						2	6	8

Den senaste säsongen har antalet deltagare varit högre än tidigare. Genomförandet av logistikexpeditionen har inverkat på siffrorna 2019/20, likaså CHAQ-expeditionen som var ett samarbete med det argentinska Antarktisprogrammet. Båda dessa expeditioner genomfördes innan covid-19-pandemin bröt ut.

Antal deltagare genomförda expeditioner SWEDARCTIC och Tjänsteexport 2018–2020

SWEDARCTIC 2020								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare ¹⁾		
						K	M	Totalt
MOSAIC Science	Multidisciplinär, arktiska klimatet	Arktiska Oceanen	Polarstern	Tyskland	Internationellt, Sverige med flera	4	5	9
Summa						4	5	9

¹⁾ Antalet deltagare avser de svenska forskarplatser som Polarforskningssekretariatet erbjudit genom samarbete med tyska Alfred Wegener Institut.

SWEDARCTIC 2019								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare ²⁾		
						K	M	Totalt
Ryder 2019	Kryosfär, oceanografi, glaciologi, biologi, ekologi, palaentologi	Nordvästra Grönland	Oden	Sverige	USA (i mindre omfått)	13	35	48
North West Passage 2019		Nordväst-passagen	Oden	Sverige	USA	20	30	50
Summa						33	65	98

²⁾ Antal deltagare inkluderar logistikpersonal

SWEDARCTIC 2018								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare ²⁾		
						K	M	Totalt
Arctic Ocean 2018	Varierande	Centrala Arktis	Oden	Sverige	USA	21	30	51
Summa						21	30	51

²⁾ Antal deltagare inkluderar logistikpersonal

Såväl 2018 som 2019 genomförde sekretariatet fartygsbaserade expeditioner med isbrytaren Oden till Arktis och därmed har det varit stort antal deltagare dessa år. Under 2020 kunde planerade fartygsbaserade expeditioner med Oden inte genomföras på grund av covid-19-pandemin och bedömningen av medicinska risker vid eventuell smitta ombord. Men ett antal svenska forskare har ändå haft möjlighet att via Polarforskningssekretariatets samarbete med tyska Alfred Wegenerinstitutet delta i den unika årslånga MOSAiC-expeditionen.

Sammanlagt bedöms måluppfyllnaden avseende ”goda möjligheter för svenska forskare att genomföra forskning i polarområden” som relativt god med hänsyn till de särskilda omständigheter som varit under 2020 med pandemieffekter.

Internationellt samarbete

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska följa, främja och bistå med nödvändig expertis vid internationella förhandlingar, internationellt samarbete och inom Europeiska unionen.

Arktis

Under året har Polarforskningssekretariatet varit fortsatt aktivt i det arktiska mellanstatliga samarbetet. Sekretariatet har tillsammans med Utrikesdepartementet (UD) deltagit i ett antal större internationella sammankomster online och samverkat med bland annat UD, Utbildningsdepartementet, Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten om arktiska frågor inom flera områden. Dessa innefattar bland annat förberedelser inför Arctic Science Ministerial 3 och uppföljning av Agreement on

Enhancing International Arctic Scientific Cooperation från 2017. Sekretariatet har även bidragit med uppdateringar till Sveriges Arktisstrategi, som publicerades under september. Ett av de sex prioriterade områdena som lyfts fram i den arktiska strategin handlar om polarforskning och miljöövervakning.

Polarforskningssekretariatet har gått in som medlem i Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS). Samarbetet inom SIOS syftar till att åstadkomma långtidsobservationer samt ökad tillgänglighet av data och infrastruktur för forskare med intresse för Svalbard. Sekretariatet deltog i General Assembly i Norge under februari 2020. Under året har även ett Letter of Intent skrivits där Stockholms universitet och Uppsala universitet via sekretariatets medlemskap ska bidra till SIOS ”kärndata”, det vill säga öppna forskningsdata som är viktiga för Svalbards jordobservationer.

Sustaining Arctic Observing Networks (SAON) är ett initiativ som stödjer tillgång till fria, öppna och högkvalitativa data som möjliggör arktiska och globala tjänster som bidrar till samhällsnytta. Under 2020 har sekretariatet fortsatt varit aktivt i SAON:s råd och dess arbete med att planera ”Roadmap for Arctic Observing and Data Systems” (SAON-ROADS). Polarforskningssekretariatet har bland annat haft en dialog med utrikesdepartementet om SAON-ROADS inför arktiska rådets ämbetsmannakommittés möten, samt skrivit ett stödjebrev till SAON samfinansieringsansökan för projektet ”Indigenous Community Engagement in the Roadmap for Arctic Observing and Data Systems (ICE-ROADS)”.

Umeå Universitet skulle ha varit värd för 8th China-Nordic Arctic Cooperation Symposium. Polarforskningssekretariatet deltog i framtagandet av program och tema för mötet som gick under titeln: ”Monitoring and Observing the Arctic: Creating Knowledge for the Future”. Symposiet blev dock inställt på grund av pandemin.

Polarforskningssekretariatet deltar även i Forum of Arctic Research Operators (FARO). Det är en organisation för den internationella dialogen om strategiska frågor för Arktis. Sekretariatet har också en dialog med det internationella vetenskapliga samarbetsorganet International Arctic Science Committee (IASC) i vilket Vetenskapsrådet, med stöd av sekretariatet, representerar Sverige. Som en del av arbetet i Arctic Research Icebreaker Consortium (ARICE) hade Polarforskningssekretariatet planerat en workshop om transnational access i samverkan med European Polar Board (EPB), FARO och INTERACT till IASC:s årliga möte, Arctic Science Summit Week, i Akureyri. På grund av pandemin kommer workshoppen preliminärt att istället genomföras under 2021.

Antarktis

Under året har Polarforskningssekretariatet varit aktivt i det nationella, mellanstatliga och mellanvetenskapliga samarbetet i Antarktis. Sekretariatet skrev och utförde en överenskommelse med Havs- och vattenmyndigheten (HaV) om framtagandet av ett underlag kopplat till HaV:s regeringsuppdrag inom konventionen om bevarande av marina levande tillgångar i Antarktis (CCAMLR) för perioden 2011–2020. En biprodukt av denna samverkan blev ett gemensamt symposium mellan HaV, sekretariatet och Kungliga Vetenskapsakademin som ska äga rum den 23 februari 2021.

Direktören har deltagit i International Oversight and Finance Group av IceCube, ett projekt som koordinerar ett teleskop som är konstruerat för att upptäcka neutriner vid Amundsen-Scott-basen i Antarktis. Sekretariatet deltog i olika sessioner vid SCAR Open Science-mötet som hölls online.

Antarctic Treaty Consultative Meeting (ATCM) hålls årligen i något av medlemsländerna till Antarktisfördraget. Parallellt med ATCM möts även Committee for Environmental Protection (CEP). CEP är rådgivande i miljöfrågor till parterna vid ATCM och utformar rekommendationer i samband med tillämpning av Antarktisfördraget och dess bilagor. Polarforskningssekretariatet hade i samarbete med FINNARP och Norsk Polarinstitut planerat att ha en gemensam utställning om nordiskt samarbete i Antarktis vid mötet i Helsingfors. Årets möte blev dock inställt på grund av pandemin.

Finlands forskningsstation Aboa är granne med den svenska stationen Wasa som tillsammans med Aboa utgör den så kallade Nordenskiöldbasen. Under 2020 har sekretariatet utvecklat samarbetet med FINNARP när det gäller logistik, miljö och forskningsplanering.

Council of Managers of National Antarctic Programs (COMNAP) är en sammanslutning av 30 nationers Antarktisprogram med syfte att stödja samarbete mellan de nationella organisationernas forskningsverksamhet i Antarktis. Sekretariatet deltog i det årliga COMNAP-mötet som hölls digitalt.

Dronning Maud Land Air Network (DROMLAN) är en sammanslutning av elva nationer verksamma i Dronning Maud Land i Antarktis för samverkan kring flygtransporter i området. Sekretariatet har deltagit vid mötena inom DROMLAN som skedde digitalt detta år.

Under året har sekretariatet blivit medlem i SOOS (Southern Ocean Observing System) som arbetar för att underlätta och sprida datainsamling från Södra oceanen. Under juni var det ursprungligen planerat att hållas en workshop för svenska forskare som arbetar med SOOS men denna fick ställas in på grund av covid-19-pandemin. Thomas Dahlgren vid Göteborgs universitet har från SOOS sida blivit ombedd att skapa ett svenskt nätverk under sekretariatets medlemskap.

Samarbeten inom EU

EU:s roll i skapandet av en hållbar utveckling och finansiering av innovation i Arktis har stadigt ökat.

Polarforskningssekretariatet har deltagit i dialoger mellan EU och forskarsamhället i Sverige och internationellt, till exempel via de samverkans- och koordineringsprojekt som sekretariatet är partner till – iGOSP, ARICE, EU-PolarNet, INTERACT – samt European Polar Boards arbete. En stor utveckling under 2020 var leverans av EU-PolarNets slutprodukt Integrated European Polar Research Program där flera svenska forskare deltog antingen som granskare eller medförfattare. Sekretariatet har även deltagit i uppdateringen av EU:s arktiska strategi via EU:s öppna konsultation på webben.

Projektet Arctic Research Icebreaker Consortium for Europe (ARICE) som leds av Alfred Wegenerinstitutet (AWI) syftar att optimera insamlandet av data från polarområden genom att koordinera internationella isgående forskningsfartyg och tillgängliggöra forskningsplatser på fartygen. Under 2020 har Polarforskningssekretariatet levererat flera dokument, underlag och sammanfattningar samt deltagit och organiserat flera videomöten inom ramen för ARICE.

Sekretariatet är medlem i ett projekt som efterträder stöd- och koordinationsprojektet EU-PolarNet som startade i oktober 2020 och leds av AWI. Projektet syftar till att skapa ett European Polar Coordination Office. Arbetet under 2020 har inkluderat deltagande i möten inom arbetspaket två och fyra samt General Assembly som alla hållits online.

Inom European Polar Board (EPB) har Polarforskningssekretariatet bidragit till strategisk planering om framtiden för europeisk polarforskning, till exempel inom områden som minskning av polarforskningens miljöavtryck och samverkan med icke-europeiska program inom Antarktiskforskning. Ett ämnesområde som har dominerat arbetet i EPB under 2020 har varit pandemins påverkan på forskning och forskningslogistik. Via European Polar Board är Polarforskningssekretariatet även kopplat till forskningsprojekt inom EU Horizon 2020: Southern Ocean Carbon and Heat Influence on Climate (SO-CHIC) samt CHOICEe.

Miljö

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska främja ökad förståelse och förbättrat skydd för miljön. Myndigheten fullgör också uppgifter enligt lagen (2006:924) om Antarktis och förordningen (2006:1111) om Antarktis.

Miljöarbete

Polarforskningssekretariatet arbetar med att främja ökad förståelse för skydd för miljön i form av den utåtriktade kommunikationen som myndigheten gör, samt genom det infrastrukturstöd till forskning som myndigheten har. Merparten av den forskning som bedrivs med hjälp av myndighetens infrastruktur, både på Abisko naturvetenskapliga station och på expeditioner, är relaterad till miljö och klimat. Sekretariatet utför även observationer inom klimat och miljö som finns tillgängliga som öppna data. För mer information se avsnittet "Tillhandahållande av forskningsdata och arbetet med DAU och SND".

Myndigheten har fortsatt arbetet med en genomgång av all dokumentation inom miljöledningssystemet i syfte att miljöcertifiera sin verksamhet. En miljöutredning för verksamheten har tagits fram under året och nya miljömål har beslutats om. Den i särklass största miljöaspekten är bränsleanvändningen i samband med expedition där isbrytaren Oden står för huvuddelen. Koldioxidutsläppen från bränsleanvändning utgör mer än 95 % av sekretariatets totala utsläpp. Polarforskningssekretariatet har därför tagit

med att en eventuell efterträdare till Oden bör ha klimatneutral drift. I övrigt hänvisas till miljöledningsrapport 2020 som redovisas i särskild ordning till regeringen.

Verksamheten i Antarktis regleras ur miljösynpunkt genom lagen (2006:924) om Antarktis, förordningen (2006:1111) om Antarktis och internationella överenskommelser som ingår i Antarktisfördraget. Parterna i Antarktisfördraget har kommit överens om informationsutbyte och myndigheten lämnar därför årligen information om svenska aktiviteter i Antarktis.

För att bättre genomföra arbetet som tillsynsmyndighet organiserade Polarforskningssekretariatet kompetensutveckling för medarbetare som arbetar med Antarktis med Norsk Polarinstitut. Utbildningarna handlade om Antarktisfördragets samt Miljöskyddskommitténs årliga möten och det elektroniska informationsutbytesprogrammet EIES. Sekretariatet har också uppdaterat alla tillståndsformulären från Nordic Environmental Handbook.

Polarforskningssekretariatet har även spridit information om miljöarbetet i Antarktis via uppdatering av webbsidor som handlar om Antarktis och genom uppdraget som expertmyndighet i Antarktisfrågor.

Tillstånd att vistas i Antarktis

Utfärdade tillstånd att vistas i Antarktis 2018–2020

Utfärdade tillstånd		2020	2019	2018
Forskning ¹	Antal tillstånd	2	2	0
	Antal personer	2	12	0
Övriga ²	Antal tillstånd	0	0	1
	Antal personer	0	0	2
Totalt	Antal tillstånd	2	2	1
	Antal personer	2 ³	12 ⁴	2 ⁵

1) Kategorin forskning omfattar forskare och tekniker/logistiker inom SWEDARP.

2) Kategorin övriga omfattar turister samt annan vistelse som inte är relaterad till forskning.

3) Varav 0 män och 2 kvinnor

4) Varav 9 män och 3 kvinnor

5) Könsindelad statistik saknas för 2018.

Polarforskningssekretariatet prövar frågor om tillstånd för vistelse eller verksamhet i Antarktis och utövar tillsyn i enlighet med lagen om Antarktis och förordningen om Antarktis. Tillståndsprövningen fokuserar på att bedöma den planerade aktivitetens miljöpåverkan. Under 2020 har två tillstånd utfärdats för forskning för två personer. En övrig tillståndsansökan för övervintring i båt nekades.

Sekretariatet har varit i kontakt med tillståndsmyndigheter i Norge, Brasilien och Storbritannien gällande tillståndsansökningar. Dessa konsultationer har varit i linje med

riktlinjer som togs upp i mötet mellan Antarktis tillståndsmyndighet vid ATCM XXXVIII – CEP XVIII 2015.

Resultatindikatorer för miljö

Polarforskningssekretariatet har inlett ett utvecklingsarbete för miljöarbetet och eventuell miljöcertifiering där mål och resultatindikatorer kommer att ingå. Några indikatorer finns därför inte att redovisa 2020, I övrigt hänvisas till miljöledningsrapport 2020 som redovisas i särskild ordning till regeringen.

Kommunikation

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska ansvara för kommunikation om expeditonsverksamhet och forskning.

Polarforskning, forskningsexpeditioner och myndighetens verksamhet presenteras genom olika kommunikationskanaler, till exempel webbplatser, sociala medier, nyhetsbrev och pressmeddelanden. Målgrupperna är främst forskare och allmänheten.

Webbplatser och sociala medier

Under 2020 har arbetet med en ny struktur och design av polar.se inletts. Målet är att skapa en robustare plattform som presenterar vår infrastruktur och den forskning som vi stöttar på ett bättre sätt. Webbplatsen polarisen.se, som under senaste åren förvaltats av Polarforskningssekretariatet, har överlåtits till en ny part. Även webbplatsen dromlan.org har överlåtits till en ny part som visade intresse av att ta över domännamnet och ge webbplatsen en nystart.

Webbplatsen polar.se, inklusive undersidor, hade 41 225 unika sidvisningar under 2020, en minskning med 14 procent jämfört med 2019. Anledningen till den minskade trafiken bör bero på att forskningsaktiviteter begränsats på grund av pandemin samt att sekretariatet hade färre rekryteringar jämfört med 2019. Den mest besökta sidan under året var landningssidan med 8 671 visningar, följt av "Jobba hos oss" med 3 321 visningar.

På Polarforskningssekretariatets Facebooksida delas bland annat inlägg från polar.se, externa nyhetsartiklar med svenska polarforskare eller andra nyheter som kan intressera allmänheten.

Twitterflödet på @polarforskning är mer forskningsfokuserat och nyttjas till exempel för att dela utlysningar, inlägg från polar.se, externa nyhetsartiklar med svenska polarforskare och deras Twitterinlägg. Det är även en kanal för att kommunicera svensk polarforskning till internationella följare.

Polarforskningssekretariatets konto på Instagram används främst för att dela våra egna bilder från verksamheten samt bilder som forskare tagit under expeditioner.

Myndigheten har en daglig omvärldsbevakning för att fånga upp aktuella händelser som kan intressera forskare och allmänhet och som kan kommuniceras i Polarforskningssekretariatets sociala medier.

Nyhetsbrev och presskontakter

Nyhetsbrevet Polarnytt vänder sig både till polarforskare och forskningsintresserad allmänhet. Innehållet fokuserar på utdrag från artiklar gällande polarforskning samt information om stöd till forskare. Under 2020 skickades fem nyhetsbrev ut. Vid årets slut hade nyhetsbrevet 865 prenumeranter.

Journalister hör regelbundet av sig till Polarforskningssekretariatet för att ställa frågor om forskning och polarrelaterade händelser. Förfrågningarna har minskat sedan föregående år på grund av den pågående pandemin och inställda expeditioner. Under året besvarades cirka 25 förfrågningar från journalister, varav minst åtta från internationell media. Svensk media är främst intresserad av att hitta experter inom olika områden eller att besöka isbrytaren Oden, medan internationell media har ett stort intresse av att göra reportage vid Abisko naturvetenskapliga station. Under året har Polarforskningssekretariatet tagit emot förfrågningar både från BBC och Discovery Channel.

Resultatindikatorer för kommunikation

Ett av Polarforskningssekretariatets interna delmål, utifrån våra instruktionsenliga uppgifter inom kommunikation, är att det ska vara ”god kunskap i forskarvärlden och samhället om expeditonsverksamhet och svensk polarforskning”. Några indikatorer som identifierats som relevanta för att utvärdera detta mål är utvecklingen av antal följare i sociala medier, antal mottagare av nyhetsbrevet Polarnytt, besökare på vår webb (polar.se) och intresset från media.

	2020	2019	2018
Antal följare på Twitter	2 399	2 300	2 100
Antal följare på Facebook	1 258	1 079	827
Antal följare på Instagram	657	480	-
Antal prenumeranter på nyhetsbrevet Polarnytt	865	777	700
Antal nyhetsartiklar på polar.se	36	42	24
Antal unika sidvisningar på polar.se	41 225	47 850	81 911
Antal förfrågningar från media	25	45	30

Antal följare i sociala medier uppvisar en ökning under 2020. Minskningen av besök på webbplatsen polar.se samt färre förfrågningar från media bedöms främst bero på minskade forskningsaktiviteter på grund av pandemin samt att sekretariatet hade färre rekryteringar jämfört med 2019. Ett pressmeddelande om den inställda expeditionen SAS 2020 fick däremot mycket god spridning i media, nyheten kommunicerades av TT och plockades upp av merparten av landets dagstidningar. De nyheter som under året publicerades på polar.se dominerades av expeditionerna MOSAiC, CHAQ och DML.

Sammantaget bedömer Polarforskningssekretariatet att resultatindikatorerna inom kommunikation visar på en positiv utveckling gällande vårt delmål om ”god kunskap i forskarvärlden och samhället om svensk polarforskning”.

Jämställdhet

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska när det gäller polarområdena främja jämställdhet mellan kvinnor och män inom forskning.

Som en statlig myndighet verkar Polarforskningssekretariatet för genomslag av de nationella jämställdhetspolitiska målen. Sekretariatet har påbörjat ett arbete med att synliggöra och analysera hur olika delar av verksamheten påverkar kvinnor respektive män. En del i arbetet har varit att skapa en intern jämställdhetsgrupp där det diskuterats vilka åtgärder som är viktigast för en myndighet med Polarforskningssekretariatets storlek och uppgift. Jämställdhetsgruppen har föreslagit utbildningstillfällen med externa experter med start 2021.

En annan del i Polarforskningssekretariatets arbete med jämställdhetsintegrering har omfattat vilka attityder, normer, värderingar och ideal som påverkar livsvillkoren för kvinnor och män inom samhällets olika områden och hur dessa kopplas till myndighetens verksamhet. Sekretariatet har gjort en sammanfattande omvärldsanalys av andra polarforskningsorganisationers arbete med bredare jämställdhetsintegrering. Analysen har använts som inspiration vid diskussioner om utveckling av olika delar av strategisk forskningsplanering samt kommunikation.

Kompetensförsörjning

För att säkerställa att Polarforskningssekretariatet har rätt kompetens för sitt uppdrag uppdateras kontinuerligt en bemanningsplan utifrån en samlad bedömning av verksamhetens behov och personalens kompetens. Personalens kompetens finns inom ledning, teknik, it, kommunikation och naturvetenskapliga ämnen samt ekonomi, personal och administration. Antalet årsarbetskrafter uppgick till 29 (15 kvinnor och 14 män), vilket är en minskning jämfört med 2019 då antalet årsarbetskrafter uppgick till 31.

Personalförändringar 2018–2020 (antal)

Personal	2020	2019	2018 ⁴
Slutat tillsvidareanställning	0	3 ²	5
Helt eller delvis tjänstledig	1 ¹	5 ³	5

1) Varav 1 man

2) Varav 3 män

3) Varav 3 kvinnor och 2 män

4) För 2018 saknas könsuppdelad statistik

Polarforskningssekretariatet har under året rekryterat en it-tekniker och en teknikspecialist. Säsongsanställningar och ett flertal kortare visstidsanställningar har förekommit, framför allt vid Abisko naturvetenskapliga station (lokalvårdare).

Medarbetare har även fått individuell fortbildning och kompetensutveckling. Under 2020 har medarbetare exempelvis deltagit i utbildning i grunder gällande arbetsmiljö, heta arbeten samt förarbevis för snöskoter.

Praktik i staten

Polarforskningssekretariatet hade som uppdrag att ta emot nyanlända arbetssökande och personer med funktionsvariation med nedsatt arbetsförmåga för praktik under 2020. En liten myndighet som Polarforskningssekretariatet, med 30 anställda, har små möjligheter att ta emot någon för praktik inom staten. Med detta sagt har myndigheten under 2020 dock gjort ett försök. Tyvärr gick detta inte att genomföra inom något av uppdragen, utan platsen gavs istället till ordinarie arbetsplatspraktik genom Arbetsförmedlingens uppdrag, och detta genomfördes med gott resultat med en praktikant under perioden 1 oktober till 31 december.

Bilaga 1 Kostnader för expeditioner 2018-2020

I detta avsnitt redovisas kostnader för Antarktisexpeditioner i programmet SWEDARP under sydsomrarna 2017/18–2019/20, följt av Arktisexpeditioner i programmet SWEDARCTIC åren 2018–2020. Beträffande intäkter och kostnader för projekt inom ramen för tjänsteexport hänvisas till avsnittet Forskningsexpeditioner, Uppdragsverksamhet/tjänsteexport.

SWEDARP

Kostnader SWEDARP 2017/18–2019/20 (tkr)

SWEDARP 2019/20	2020	2019	2018	2017	2016	Summa
Dronning Maud Land DML 2019/20	3 443	2 014				5 457
SWEDARP Byggforskning 2019/20	3	23				26
SWEDARP Övriga	81	243				324
Summa	3 527	2 280				5 807

SWEDARP 2018/19	2020	2019	2018	2017	2016	Summa
SWEDARP 2018/19, övriga			34			34
Summa			34			34

SWEDARP 2017/18	2020	2019	2018	2017	2016	Summa
Dronning Maud Land, MAGIC		3	3 020	4 379		7 402
SWEDARP 2017/18, övriga				1		1
Summa		3	3 020	4 380		7 403

SWEDARCTIC

Kostnader SWEDARCTIC 2018–2020 (tkr)

SWEDARCTIC 2020	2020	2019	2018	2017	2016	Summa
MOSAIC Science	6 999	2 175				9 174
SAS 2020 (inställd)	2 105	795				2 900
SWEDARCTIC 2020, övriga	16					16
Summa	9 120	2 970				12 090

SWEDARCTIC 2019	2020	2019	2018	2017	2016	Summa
Ryder 2019 ¹	7	37 914				37 921
SWEDARCTIC 2019, övriga		1				1
Summa	7	37 915				37 922

1) Avser totala kostnaderna för Ryder 2019 oaktat att expeditionen delvis finansierats inom ramen för tjänsteexport.

SWEDARCTIC 2018	2020	2019	2018 ²⁾	2017	2016	Summa
Arctic Ocean 2018	-	-45	45 625	1 970		47 550
SWEDARCTIC 2018, övriga	-	9				9
Summa	-	-37	45 625	1 970		47 559

2) Avser totala kostnaderna för Arctic Ocean 2018 oaktat att expeditionen delvis finansierats inom ramen för tjänsteexport.

Bilaga 2 Verksamhetens intäkter per prestation

Verksamhetens intäkter per prestation 2018–2020 (tkr)

Prestation	2020	2019	2018
Planering av polarforskning	2 502	2 306	1 569
Forskningsinfrastruktur	14 534	11 930	12 457
Forskningsexpeditioner	21 171	62 609	48 108
Internationellt samarbete	1 318	1 543	1 367
Miljö	520	159	10
Kommunikation	1 936	1 081	1 414
Externt finansierade projekt och program	2 853	2 585	2 502
Gemensamt	9 509	14 275	13 691
Totala intäkter	54 343	96 488	81 117

Tabellen avser redovisning av intäkter enligt FÅB 3 Kap. 2§, vilket inte redovisats i tabellform tidigare år. Jämförelsetalen för 2019 och 2018 är därmed ej hämtade ur tidigare årsredovisningar, utan framtagna på nytt.

Intäkter av anslag har i tabellen fördelats till de prestationer som anslagsavräkning har skett för.

Resultaträkning

(tkr)	Not	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	37 545	59 824
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	3 398	26 204
Intäkter av bidrag	3	13 251	10 133
Finansiella intäkter	4	148	327
Summa		54 343	96 488
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-24 565	-27 914
Kostnader för lokaler		-3 313	-4 122
Övriga driftkostnader	6	-24 996	-61 202
Finansiella kostnader	7	-32	-241
Avskrivningar och nedskrivningar		-2 069	-2 231
Summa		-54 974	-95 710
Verksamhetsutfall		-632	778
Årets kapitalförändring	8	-632	778

Balansräkning

		2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	9	0	0
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	1 686	1 305
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	4 733	4 684
Pågående nyanläggningar	12	382	0
Summa		6 801	5 989
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		6	108
Fordringar hos andra myndigheter	13	753	2 927
Övriga kortfristiga fordringar	14	49	103
Summa		808	3 138
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	1 900	1 140
Upplupna bidragsintäkter	16	128	128
Övriga upplupna intäkter	17	781	0
Summa		2 810	1 268
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	18	-38 318	-26 227
Summa		-38 318	-26 227
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	19	68 497	62 278
Summa		68 497	62 278
SUMMA TILLGÅNGAR		40 598	46 446

		2020-12-31	2019-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	20		
Balanserad kapitalförändring		4 394	3 616
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	8	<u>-632</u>	<u>778</u>
Summa		3 762	4 394
Avsättningar			
Övriga avsättningar	21	<u>148</u>	<u>98</u>
Summa		148	98
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	6 838	5 989
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	23	2 546	14 312
Leverantörsskulder		2 403	802
Övriga kortfristiga skulder	24	<u>395</u>	<u>460</u>
Summa		12 182	21 563
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	25	2 644	5 662
Oförbrukade bidrag	26	21 789	14 656
Övriga förutbetalda intäkter	27	<u>73</u>	<u>73</u>
Summa		24 506	20 391
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		40 598	46 446

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)		Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
	Not					
Uo 16 3:8 Ramanslag Polarforskningssekretariatet						
ap.1 Polarforskningssekretariatet	28	26 227	49 636	75 863	-37 545	38 318
Summa		26 227	49 636	75 863	-37 545	38 318

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av avrundningar kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Polarforskningssekretariatets bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Brytdagen föregående år var den 3 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Upplýsingar av väsentlig betydelse

Polarforskningssekretariatet har i januari 2021 ingått ett avtal om samordning och genomförande av ArcOP, en större arktisk marin forskningsexpedition år 2022 på uppdrag av European Consortium for Ocean Research Drilling (ECORD) genom franska Centre Nationale de Recherche Scientifique. Uppdraget uppgår till 24,7 MUSD och beräknas därför öka myndighetens omsättning inom tjänsteexport väsentligt åren 2021–2022.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas tillgångar som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Förbättringsutgifter på annans fastighet har tidigare haft 50 tkr som beloppsgräns men från 2019 har den beloppsgränsen satts lika som övriga tillgångar. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod och avskrivningen under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Polarforskningssekretariatet tillämpar olika avskrivningstider för anläggningstillgångar inom Sverige respektive de som används inom expeditonsverksamheten. De anläggningstillgångar som används i Arktis och i Antarktis har generellt kortare livslängd än motsvarande anläggningstillgångar som används i Sverige.

Tillämpade avskrivningstider i Sverige

3 år

Datorer och kringutrustning
Elektriska apparater

5 år

Fordon
Maskiner
Inredningsinventarier
Andra investeringar

Tillämpade avskrivningstider för anläggningar i expeditonsverksamheten

3 år	Elektriska apparater Maskiner
3-5 år	Fordon Inredningsinventarier Andra inventarier
10 år	Nya byggnader

Tillämpad avskrivningstid för datorer gäller inte bärbara datorer eller datorer som används under expeditioner. Dessa kostnadsförs vid anskaffningstillfället. Avsteg från ovan avskrivningstider kan göras om det finns särskilda skäl.

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner**Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag**

	Lön, tkr
Katarina Gårdfeldt	1204*
Inga övriga uppdrag	
Kostförmån	1
Annan förmån	44

*I beloppet lön ingår ersättning för bostad 114 tkr.

Rådsledamöter / andra styrelseuppdrag

	Ersättning, tkr
Mark Marissink	4
inga övriga uppdrag	
Anna Jöborn	2
inga övriga uppdrag	
Lena Gustafsson	4
Ordförande i Formas Forskarråd	
Wallenberg Centre for Quantum Technology, Chalmers/KTH/LU Styrelseordförande	
Agenda för Hälsa och Välstånd (sorterar under Forska!Sverige) Styrelseordförande	
Stiftelsen Forska!Sverige Vice Styrelseordförande	
Östersjöcentrum, Stockholms universitet Styrelseordförande	
Kungliga Ingenjörsvetenskaps-akademien (IVA) Ledamot; Avdelning X (Bioteknik); Vice ordförande	

Genie – Jämställdhet för excellens, Chalmers Styrgruppsledamot
 Hjärt-Lungfonden En av Huvudmännen
 Volvo Research and Educational Foundations (VREF) Styrelseledamot
 Kungliga Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg, KVVS Ledamot
 Handelshögskolan i Stockholm Styrelseledamot

Dag Avango	4
inga övriga uppdrag	
Ann Fust	2
Karlstads universitet (styrelseledamot)	
Ann Fust organisation och utredning AB (styrelseledamot)	
Göran Boberg	4
inga övriga uppdrag	

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2020	2019
Totalt	1,16	0,77
Andel 60 dagar eller mer	0,00	0,00
Kvinnor	0,96	0,74
Män	1,37	- ¹⁾
Anställda - 29 år	- ¹⁾	- ¹⁾
Anställda 30 år - 49 år	1,56	0,65
Anställda 50 år -	0,64	- ¹⁾

¹⁾ Uppgifter om sjukfrånvaro lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen antingen understiger tio individer eller antalet anställda med sjukfrånvaro i gruppen understiger tre individer.

NOTER

Resultaträkning

Not 1 Intäkter av anslag	2020	2019
Intäkter av anslag	37 545	59 824
Summa	37 545	59 824
Utgifter i anslagsredovisningen	-37 545	-59 824
Saldo	0	0

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2020	2019
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	502	602
Intäkter för boendet vid Abisko naturvetenskapliga station	1 080	1 698
Intäkter av uppdragsverksamhet avseende tjänsteexport	638	21 639
Intäkt av försålda anläggningstillgångar	938	25
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar*	240	2 240
Summa	3 398	26 204

*Jämförelsetal omräknat enligt uppdelning av poster.

Intäkter för boendet vid Abisko naturvetenskapliga station och intäkter för tjänsteexport får disponeras i enlighet med myndighetens instruktion.

Intäkterna för boendet i Abisko är lägre 2020 till följd av lägre beläggning på grund av covid-19 pandemin.

Tjänsteexportintäkterna är lägre än intäktsprognos i regleringsbrevet p.g.a. inställd expedition till följd av covid-19 pandemin.

Not 3 Intäkter av bidrag	2020	2019
Bidrag från statliga myndigheter	12 653	9 294
Bidrag från EU:s institutioner	598	840
Summa	13 251	10 133

Ökad bidragsintäkt statliga myndigheter 2020 avser främst erhållet bidrag 10 MSEK från utrikesdepartementet avseende förberedelsearbete inför Arktiska rådets planerade jubileumsexpedition 2021.

Not 4 Finansiella intäkter	2020	2019
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	10
Övriga finansiella intäkter	148	317
Summa	148	327

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll. Övriga finansiella intäkter avser valutakursvinster.

Not	5	Kostnader för personal	2020	2019
		Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	15 946	17 356
		<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	143	182
		Sociala avgifter	7 936	9 676
		Övriga kostnader för personal	682	884
		Summa	24 565	27 914

Personalkostnader är lägre 2020 då ingen marin expedition genomfördes vilket resulterat i färre tillfälligt anställda. I personalkostnader 2019 ingick vissa merkostnader för personal pga omlokalisering.

Not	6	Övriga driftkostnader	2020	2019
		Reparationer och underhåll	206	1 421
		Resekostnader	1 080	4 782
		Korttidsinvesteringar	789	354
		Datakonsulter	1 266	1 669
		Konsultkostnader och köp av övriga tjänster	10 159	7 618
		Avsättning för tjänster p.g.a. omlokalisering av myndigheten	0	-800
		Hyra av fartyg och helikopter	8 193	42 365
		Övrigt	3 303	3 793
		Summa	24 996	61 202

Minskade driftkostnader, jämfört med motsvarande period föregående år, främst avseende hyra av fartyg och helikopter beror på att myndigheten haft lägre expeditionsverksamhet under året. Resekostnader har varit lägre 2020 även på grund av inställda resor och möten till följd av covid-19 pandemin. Konsultkostnader och övriga tjänster har ökat till följd av pågående utvecklingsarbeten och arbete inför kommande expeditioner.

Not	7	Finansiella kostnader	2020	2019
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	3	183
		Övriga finansiella kostnader	29	58
		Summa	32	241

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll, därav lägre räntekostnader på behållning i räntekonto hos riksgälden i jämförelse med föregående år.

Not	8	Årets kapitalförändring	2020	2019
		Avgiftsfinansierad verksamhet underskott	-632	778
		Summa	-632	778
		Årets kapitalförändring utgörs av tjänsteexportens resultat.		

Balansräkning

		2020-12-31	2019-12-31
Not	9	Byggnader, mark och annan fast egendom	
		Ingående anskaffningsvärde	5 300
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0
		Summa anskaffningsvärde	5 300
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 300
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0
		Summa ackumulerade avskrivningar	-5 300
		Utgående bokfört värde	0
Not	10	Förbättringsutgifter på annans fastighet	
		Ingående anskaffningsvärde	3 480
		Årets anskaffningar	612
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0
		Summa anskaffningsvärde	4 092
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 175
		Årets avskrivningar	-231
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0
		Summa ackumulerade avskrivningar	-2 406
		Utgående bokfört värde	1 686
Not	11	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	
		Ingående anskaffningsvärde	33 185
		Årets anskaffningar	1 887
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-3 545
		Summa anskaffningsvärde	31 527
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-28 501
		Årets avskrivningar	-1 838
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	3 545
		Summa ackumulerade avskrivningar	-26 794
			30 274
			3 809
			-898
			33 185
			-27 366
			-2 033
			898
			-28 501

Utgående bokfört värde**4 733****4 684**

Årets anskaffningar består främst av utrustning och maskiner till Abisko naturvenskapliga station och Oden. Årets försäljning består av två helt avskrivna fordon som använts på forskningsstationen WASA på Antarktis.

Försäljningen har genererat 939 tkr i intäkter.

Not 12	Pågående nyanläggningar	2020-12-31	2019-12-31
	Årets anskaffningar	382	0
	Färdigställda anläggningar	0	0
	Utgående bokfört värde	382	0
	Anläggningen är färdigställd och ska tas i bruk från och med våren 2021.		

Not 13	Fordringar hos andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
	Fordran ingående mervärdesskatt	657	2 679
	Kundfordringar hos andra myndigheter	95	247
	Summa	753	2 927

Not 14	Övriga kortfristiga fordringar	2020-12-31	2019-12-31
	Övriga kortfristiga fordringar	49	103
	Summa	49	103

Not 15	Förutbetalda kostnader	2020-12-31	2019-12-31
	Förutbetalda hyreskostnader	441	441
	Förskott till leverantör	1 124	0
	Övriga förutbetalda kostnader	336	699
	Summa	1 900	1 140
	Övriga förutbetalda kostnader avser delvis licenser och resetjänster (288 tkr), tjänster kommer att nyttjas under 2021. Förskott till leverantör avser förskottsbetalning för anskaffning av anläggningstillgång dock utan dispositionsrätt innevarande år.		

Not 16 Upplupna bidragsintäkter	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna bidragsintäkter	128	128
Summa	128	128
Upplupna intäkter avser bidrag från EU gällande Interact.		

Not 17 Övriga upplupna intäkter	2020-12-31	2019-12-31
Övriga upplupna intäkter inomstatliga	144	0
Övriga upplupna intäkter utomstatliga	638	0
Summa	781	0
Inomstatliga upplupna intäkter avser ersättning enl. avtal med Statens fastighetsverk för Abisko naturvetenskapliga station samt utfört uppdrag åt Havs- och vattenmyndigheten.		
Utomstatliga upplupna intäkter avser ersättning för tjänsteexportkostnader för kommande expedition ArcOP.		

Not 18 Avräkning med statsverket	2020-12-31	2019-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-26 227	-37 380
Redovisat mot anslag	37 545	59 824
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-49 636	-48 671
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-38 318	-26 227
Summa Avräkning med statsverket	-38 318	-26 227

Not 19 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	68 497	62 278
Summa	68 497	62 278
Beviljad kredit enligt regleringsbrev	3 200	3 200
Maximalt utnyttjad kredit	0	0

Not 20 Myndighetskaptal

Specifikation förändring av myndighetskaptal

	Balanserad kapitalföränd- ring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enl. resultaträk- ningen	Summa
Utgående balans 2019	3 616	778	4 394
Rättelser	0	0	0
Ingående balans 2020	3 616	778	4 394
Föregående års kapitalförändring	778	-778	0
Årets kapitalförändring		-632	-632
Summa årets förändring	778	-1 410	-632
Utgående balans 2020	4 394	-632	3 762

Not 21 Övriga avsättningar**2020-12-31****2019-12-31****Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder**

Ingående balans	98	244
Årets förändring	50	-146
Utgående balans	148	98

Avsättning för omstruktureringsåtgärder

Ingående balans	0	1 250
Årets förändring	0	-1 250
Utgående balans	0	0

Summa utgående balans**148 98**

Myndigheten planerar att använda medlen utifrån kompetensutvecklingsbehov 2021 och framåt t ex kring digitalisering.

Not 22 Lån i Riksgäldskontoret**2020-12-31****2019-12-31**

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	5 989	4 060
Under året nyupptagna lån	2 881	4 160
Årets amorteringar	-2 032	-2 231
Utgående balans	6 838	5 989

Beviljad låneram enligt regleringsbrev	13 000	11 000
Utnyttjad låneram	6 838	5 989

Nettolån avseende anläggningstillgångar är högre (37 tkr) än restvärde på anläggningstillgångar, avskrivningar körda efter lånuptagning kommer att amorteras under 2021.

Not 23 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
Utgående mervärdesskatt	1 695	391
Arbetsgivaravgifter	400	458
Leverantörsskulder andra myndigheter	451	13 464
Summa	2 546	14 312
Not 24 Övriga kortfristiga skulder	2020-12-31	2019-12-31
Personalens källskatt	394	460
Summa	395	460
Not 25 Upplupna kostnader	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 650	1 858
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	134	689
Upplupna kostnader inomstatliga leverantörer*	287	481
Upplupna kostnader utomstatliga leverantörer*	574	2 633
Summa	2 644	5 662
*Jämförelsetal omräknat enligt uppställning		
Not 26 Oförbrukade bidrag	2020-12-31	2019-12-31
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	15 457	9 924
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	6 331	4 731
Summa	21 789	14 656
<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>		
inom tre månader	129	171
mer än tre månader till ett år	14 545	8 720
mer än ett år till tre år	720	656
mer än tre år	63	377
Summa	15 457	9 924
Not 27 Övriga förutbetalda intäkter	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda hyror	73	73
Summa	73	73

Anslagsredovisning

Not	28	Uo 16 3:8 ap.1
		Polarforskningssekretariatet Anslaget är räntebärande. Polarforskningssekretariatet disponerar enligt regleringsbrevet en anslagskredit på 2 481 tkr. Krediten har inte utnyttjats. Polarforskningssekretariatet får disponera hela det ingående överföringsbeloppet från föregående år enligt årets regleringsbrev. Anslagssparandet har till följd av uppskjuten expedition inte tagits i anspråk som planerat under 2020. Sparat anslag per 2020-12-31 kommer att tas i anspråk för planerade forskningsexpeditioner, bland annat "SAS 2021".

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	13 000	11 000	11 000	11 000	12 000
Utnyttjad	6 838	5 989	4 060	5 892	6 840
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	0	0	0
Räntekostnader	3	183	348	246	226
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev ¹⁾	45 000	15 000	20 000	0	48 000
Avgiftsintäkter ¹⁾	638	21 639	21 892	0	37 919
Beräknat belopp enligt regleringsbrev ²⁾	1 400	1 300	1 300	1 200	1 100
Avgiftsintäkter ²⁾	1 080	1 698	1 707	1 165	1 427
Övriga avgiftsintäkter	1 680	2 867	989	1 005	1 247
Anslagskredit					
Beviljad	2 481	2 433	2 401	2 324	1 946
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	38 318	26 227	37 380	21 113	16 926
Bemyndiganden - ej tillämpligt					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter	29	31	29	31	33
Medelantalet anställda	31	37	35	36	38
Driftkostnad per årsarbetskraft ³⁾	1 797	3 027	2 582	1 523	2 293
Kapitalförändring ⁴⁾					
Årets	-632	778	2 764	-3 363	-2 219
Balanserad	4 394	3 616	852	4 215	6 434

¹⁾ Avser tjänsteexport exkl finansiella intäkter.

²⁾ Avser boende vid Abisko Naturvetenskapliga station.

³⁾ Driftkostnad per årsarbetskraft varierar kraftigt beroende på expeditionsverksamhetens omfattning respektive år. Kostnader är beräknat utifrån exakt antalet årsarbetskrafter inkl decimaler.

⁴⁾ Kapitalförändringen består av det ackumulerade resultatet avseende tjänsteexport.

Undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Luleå den 18 februari 2021

Katarina Gårdfeldt
Direktör